

ИГОР ТОШЕВСКИ
СЛИКИ

МАРТ 1994 СКОПЈЕ
Галерија „Мијачки зографи“

Студиите по графика Игор Тошевски ги завршува во Хелсинки во 1988 година, но зад него веќе постојат континуирани активности во контекстот на она што може да се нарече „Скопска алтернатива“. Така, тој учествува во проектите на УСТА, асоцијација на слободни, млади творци кои сакаат да ја „култивизираат“ средината, подвлекувајќи го својот (клекотристички), антиинституционален карактер (музика, поезија, графика, стрип, фотографија). Потоа, тој има значаен креативен удел во работата на групата „Зеро“ (Нула) која донесе нов квалитет: изведба на мултимедиумски проекти осмислени со еден поинаков начин на доживување и гледање на стварноста, со сензибилитет на млади творци кои ги прифатиле и спиритуалните филозофски искуства на Истокот. Од 1980 година Тошевски со своите стрипови е редовно присутен на страниците на „Млад борец“, посебно во прилогот „Координати“. Тој е вешт стрип-цртач со еден нов и специфичен начин на кадрирање на сцените на пластичната и наративна структура на стрипот.

Спомнувањето на групата „Зеро“ значи едновремено да се укаже на нејзиното авангардно дејствување. Тоа што го одредува просторот на македонската современа уметност е фактот дека во неа нема историски континуитет, а со задоцнување прифатените појави исто така брзо згаснуваат и никогаш ниедна историска авангарда или појава не можела да фати корен. Меѓутоа групата автори, обединети во зедничкото чувствување на светот и разбирањето на уметноста, донесе свежини, непредвидливост и креативни достреци. Во почетокот тие афирмираа извесен отпор спрема естаблишментот и секаков вид конвенции и ограничувања, претставувајќи своевидна опозиција на официјалноста. Ако новите тенденции во уметноста, на пример, апстракцијата, особено од шеесеттите години, бргу се претвори во „нова догма“, тогаш активноста на групата „Зеро“, барем во последните години, може да се каже дека си најде свој простор (покрај отпорите, нивните проекти добија галериска промоција, дел од официјалната критика позитивно ги вреднуваше, итн.) и сè повеќе добиваше белези на „питома авангарда“.

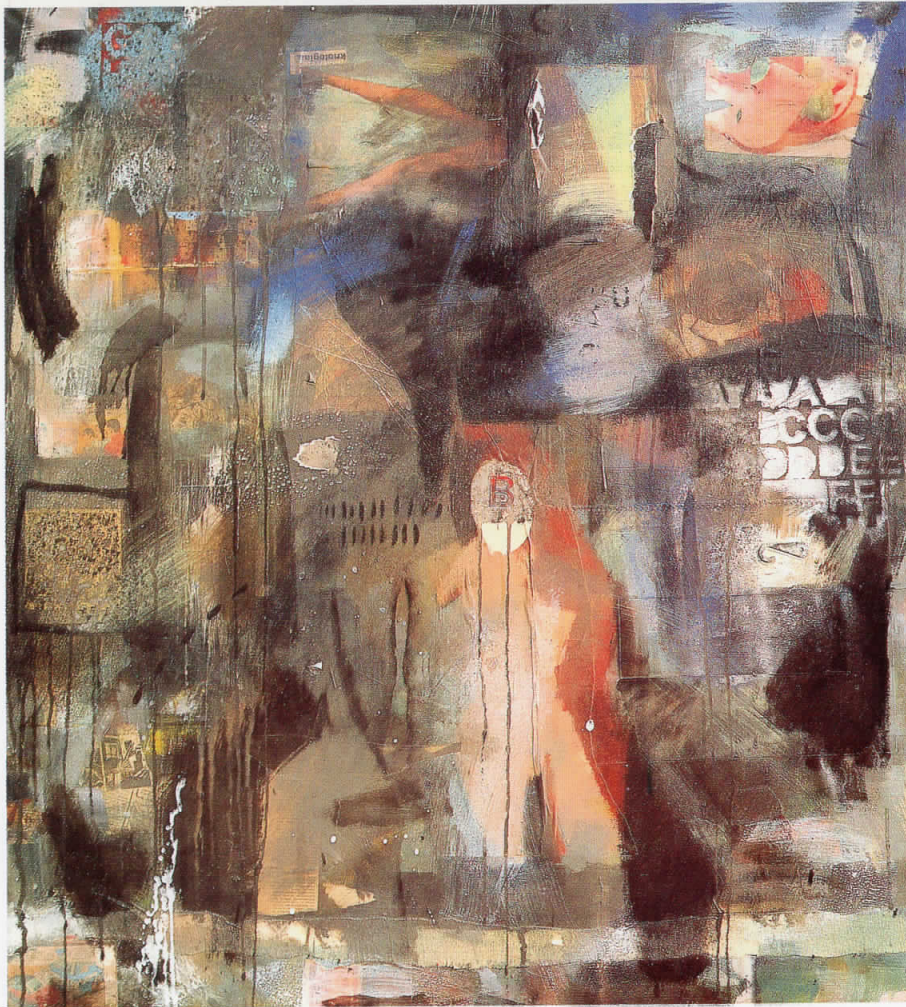
Тошевски талентирано, по пат на интуиција и здрава промисла ги примаше поттиците од разновидната ликовна продукција во светот. Во својата поделеност меѓу различни средини не можеше а да не го почувствува оној силен расчекор меѓу сопствените можности и постојната технологија, сопствените замисли и условите тие да се реализираат. Тоа предизвикува резигнираност која не трае многу кај оние автори кои поседуваат внатрешен творечки импулс, вознемиреност на љубопитен истражувач. Тоа важи и за Тошевски. Кај него не е прекинатата „активноста на имагинацијата“, онаа слобода во изборот

и интерпретацијата, што се потврдува и во оваа серија платна насликани во последните неколку години. Во нив се соединуваат главните интересирања и афинитети на уметникот, во значителна мера восхитот од делата на Ворхол, Џ. Џонс и над сè Раушенберг. Изборот на Тошевски е јасен: исечоци од весници, најчесто стриповски табли, стари фотографии, репродукции со „сцени од стварноста“, цртеж на зголемени делови од некој стрип — со настојувања „малите, минливи“ визуелни отпадоци и делови од разни појави и предмети да ги преосмисли или преобрази во своите колажирани слики. Тој во нив гледа „посебна естетска привлечност“, како готови предлошки и делови од „стварноста“ кои се поставени во друг ликовен и содржински контекст.

Постапката на сликарот е колажна (можни асоцијации од кубистичката, надреалистичката или дадаистичката колажна техника) со нагласка на конкретно-слободни асоцијации на разнородните елементи и „ликови“ во сликарската композиција. Сиот тој (ликовен) материјал е обработен аналитички, чувствено, со една висока култура на изведба. Комбинираните „сцени од стварноста“ во овие слики стануваат секундарни факти од неговото окружие, тие се дел од современата иконосфера што е подложна на преобразба или модификација низ тековите на свеста или низ ирационалниот дел на уметниковата личност.

Во овие творби се назначени врските со поп-артот, на некој начин и со енформелното сликарство, но само како елементи (се разбира исклучена е нивната историска идејна содржина) и како материјал за создавање на една сосем поинаква уметност, која всушност се базира врз едно лирско доживување. Таквото соединување на одредена низа модерни ликовни правци подразбира еден карактеристичен, постмодернистички сензибилитет за фрагментирање на ликовната визија, но во смисла на една поетска кохерентност. Остварувањата на Тошевски, во кои се соединуваат многу делови, знаци и симболи, го носат во себе чувството за деликатно насликани детали, усетот за документарното, предаденоста на сеќавањето и евокацијата, и најмногу лирската сугестија. Сликата е едновремено многу „конкретна“, но и „апстрактна“, остава простор за откривање и асоцијации, но пред сè, целосно лирско доживување. „Фрагментите“ се вклопени дискретно, опстојуваат како „повлечени вредности“, суптилни визуелни знаци поставени во склопот на слика сфатена пред сè како „сензибилен простор“, простор за вообличување на внатрешните бранувања. Ова сликарство е синтеза на разновидно повлечени и испреплетени линии. Тоа открива поливалентен простор на прекршувања (ликовни и психолошки), амалгам од реминисценции и една апсолутна присутност во чинот на сликањето.

Владимир Величковски

ДЕНОВИ, масло, емајл и колаж на платно, 1993, 100 x 98

Од 1980 црта и објавува стрипови во весниците „Млад борец“, „Студентски збор“ и „Екран“ (со групата „Туш лабораторија“). Од 1984 до 1987 се појавуваат неговите творби во „ЈУ СТРИП“, „Политикин забавник“, „Н.О.Н.“ и во некои светски ревији („Külma Metall“).

Во 1980 учествува во проектите на УСТА (Универзална Самостојна Творечка Асоцијација). Член е на групата „Зеро“ од нејзиното основање во 1985. Оттогаш континуи-

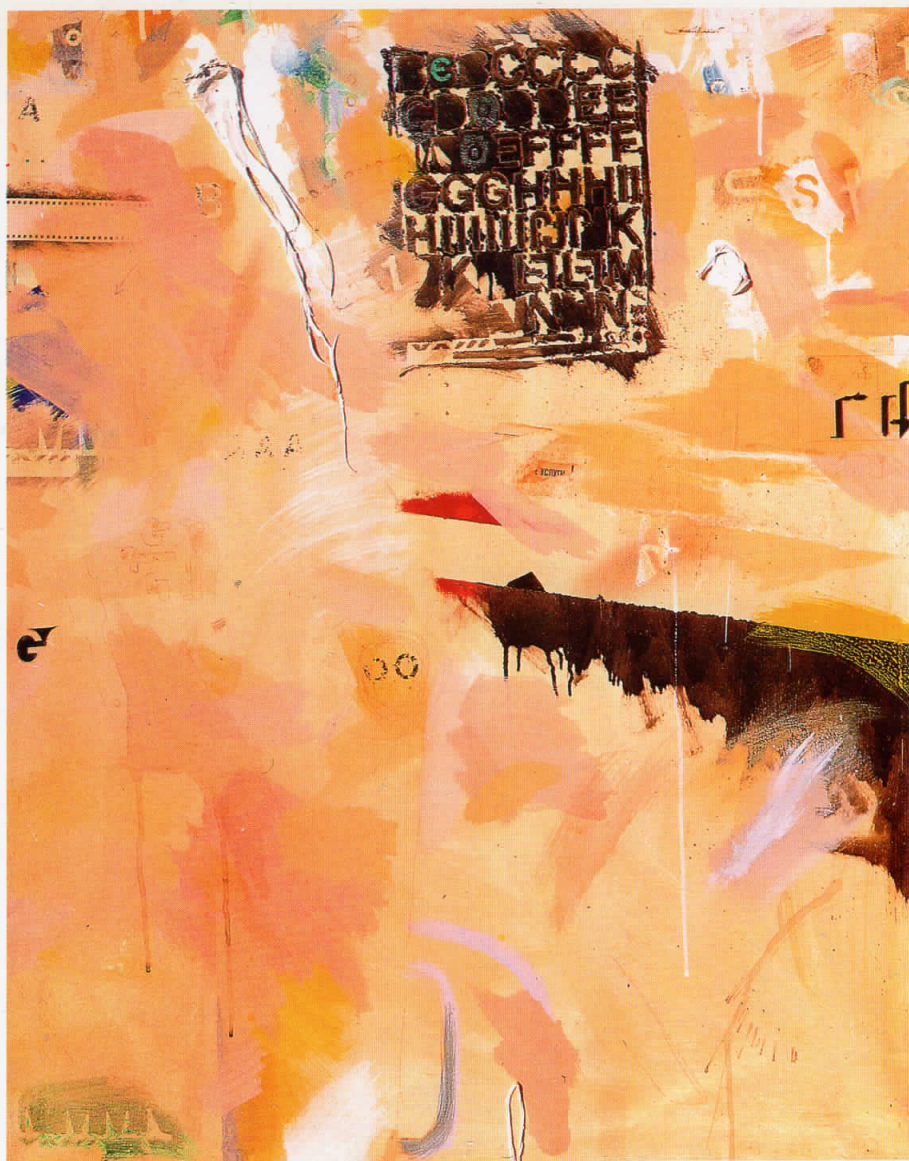
рано се занимава со сликарство. Во 1990 се претставува со серија слики (колажи/енформел) на изложбата на групата „Зеро“ во Келн (Институт за источноевропска уметност). Во јуни 1990 има изложба во Домот на младите, Скопје (заедно со Златко Трајковски). Во 1993 учествува во Деновите на македонското видео во галеријата „Мијачки зографи“ во Скопје. Добитник е на посебната награда на „Млад борец“ во 1984 година.

фото : Игор Тошевски

Игор Тошевски е роден на 27.09.1963 година во Скопје. Од 1983 до 1985 година студира на Факултетот за ликовни уметности во Скопје, на групата графика (Проф. Димитар Малиданов). Во 1986 ги продолжува студиите на Ликовната академија во Хелсинки, Финска (Kuvataide Akademia), каде што дипломира во 1988 година.

БЕЗ ЗБОРОВИ, акрилик, емајл и колаж на платно, 1993, 100 x 81

СПОНЗОР

Фотографија: Роберт Јанкуловски

печати печатница МИЛЕ - Скопје